

The advantages of Moodle in the context of the impact assessment of students' independent work are: detailed information about each student's work (activity, time of work, register); extensive opportunities for communication, file sharing, support of any formats, newsletter, forum, chat, the ability to review student work, use of corporate email, etc., the applicability of various systems of evaluation (scoring, verbal).

Conclusions. We have generalized main types of independent work of future specialists; features of the organization of independent work of students in virtual educational environment are defined; content of pedagogical technology of the organization of independent work of students with use of the Moodle platform is disclosed.

References

1. Волошко Л. Технологія організації самостійної роботи студентів / Л.Волошко // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту: наукова монографія за ред. Єрмакова С. С. – Харків: ХДАДМ (ХХІІІ), 2007. – № 1. – С. 8-11.
2. Дедишина Л. Дистанційна освіта в Америці / Л. Дедишина // Фармацевт Практик . - 2012. - № 1. - С. 8-9.

Вікторія Кириченко

МОДЕРАЦІЯ ЯК МЕТОД ФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

Через засвоєння студентами основних теоретичних положень та понять національного права України, розуміння ними Конституції України та чинного законодавства, в них має формуватися високий рівень правової свідомості та правової культури. При цьому правова культура розглядається в аксіологічному аспекті, тобто як система правових цінностей, що відповідає конкретно-історичному рівню розвитку уявлень людства про суспільство, людину та її місце в ньому. Сучасна європейська світоглядна парадигма є антропоцентричною та не просто збагаченою ідеями гуманізму: вона скрізь просякнута гуманізмом. Гуманізм як світоглядна позиція, яка наголошує найвищою цінністю людину та її права, виключає будь-яке насилля над нею, у тому числі і в освіті. Тому «псевдоакадемічність» у викладанні гуманітарних дисципліни не наближає до досягнення педагогічних цілей, які, як зазначалося вище, виходять за межі простого передання студентам знань, накопичених у науці. Молодь не сприймає схоластичного навчання [1, с. 16]. Разом з тим руйнується звична вертикальна вісь «вчитель» - «учень», в якій вчитель апріорно вважається вище за своїх учнів, та виступає принаймні у ролі наставника. Сучасна концепція філософії освіти вимагає від освітян пошуку таких педагогічних технологій, які б ґрунтувалися на принципах рівності усіх учасників освітнього процесу, незалежно від статусу. Саме такий підхід, на нашу думку, сприятиме активізації внутрішніх ресурсів людини та взаємозбагаченню студентів та викладачів.

Мета статті: на основі досліджень науковців, педагогів та власного досвіду обґрунтувати нові підходи до застосування модерації як педагогічної техніки, спрямованої на формування правосвідомості студентів.

Тезис щодо необхідності розробки нових ефективних педагогічних технологій є на сьогодні незаперечним. Більш того, запровадження інноваційних методів в освітній процес вважається «потужним викликом професії педагога» [2, с. 43].

Метод модерації як освітня технологія розроблений в 60-ті – 70-ті роки минулого століття в Німеччині. З того часу цей метод апробований в різних країнах, завдяки чому зазнав певних змін та набув змістовного наповнення. Як зазначає Євсеєнко Г.М., метод модерації у своєму розвитку пройшов шлях трансформації від розуміння його як маніпуляції, в ході якої група за допомоги певних прийомів цілеспрямовано підводилася до одностайного прийняття задалегідь сформульованих рішень, до осмислення модерації як спрямованого інтерактивного процесу взаємодії учасників групи з метою самостійного вироблення і прийняття групового рішення, коли роль модератора полягає в стимулюванні активності учасників групи і забезпеченні їх рівноправності [3, с. 5].

На користь модерації як педагогічного методу в науково-методичній літературі наводиться багато доводів. Завдяки створенню комфортного психологічного клімату модерація в освітньому процесі сприяє підвищенню зацікавленості, мотивації, ефективності та результативності пізнавальної діяльності студентів, розвиває їх комунікативні здібності та навички роботи в команді. Відбувається перетворення «класу-аудиторії» на «клас-лабораторію» (за Дж. Дьюї).

На сьогодні метод модерації збагачений багатьма техніками – мозковий штурм, кластер, ментальні карти, рольові ігри, робота в групах тощо. Незважаючи на різноманітність та особливості цих педагогічних технік, усі вони спрямовані на ефективне управління навчальною групою. І хоча під час модерації відбувається інтерактивна взаємодія «викладач-студент», «студент-студент», «студент-викладач», роль викладача при цьому суттєво не змінюється: викладач залишається очевидним організатором освітнього процесу.

На наше переконання, модерація є найбільш ефективним методом формування правової культури студентської молоді, однак потребує подальшого удосконалення.

Кремень В.Г. зазначає, що освіта прискорює процес розвитку і становлення людини як особистості, суб'єкта та індивідуальності, забезпечує формування духовності в людині та її світогляду, ціннісних орієнтацій і моральних принципів, тому вона має розглядатися як спосіб соціалізації особистості [4, с. 56]. У розумінні чинного законодавства вища освіта є сукупністю не лише систематизованих знань, умінь і практичних навичок, способів мислення, а також професійних, світоглядних і громадських якостей, морально-етичних цінностей, інших компетентностей [7]. Знання постає не лише в безпосередній просвітницькій функції, а і як найефективніший спосіб гуманізації та включення моральних і культурних зразків соціальної діяльності людини і суспільства, необхідного для масової освіти [5, с.8].

За умови відсутності в суспільстві єдиної ідеології досягнення в процесі навчання цих цілей можливо, на наш погляд, при дотриманні принципів рівності всіх учасників освітнього процесу та поваги до внутрішньої позиції кожного з них. Забезпеченню цих принципів сприяє спілкування на основі дивергентного мислення, яке, за Дж. Гилфордом, розширює поле розумових операцій, передбачає множину рівною мірою правильних варіантів розв'язання поставлених задач.

Виходячи з цих позицій, зрозуміло, що необхідно обирати таку форму спілкування, яка б посилювала мотивацію студента до самовираження, виявлення його сумнівів та навпаки переконань щодо поставлених проблем, сприяла розкриттю його внутрішніх протиріч. В ході побудованого у такій формі спілкування в групі виявляються спільні дії чи протидії, згода чи незгода, протиріччя, співпереживання учасників спілкування [6, с. 105], а саме це є найбільш цінним для корекції формування гуманістично спрямованої правової культури студента.

Задля досягнення цієї мети потребують перегляду принципи спілкування та ролева концепція суб'єктів спілкування.

У цьому сенсі слушною є думка Левченко Т. І., яка пропонує розглядати спілкування не як складання, накладання однієї діяльності на іншу, що розвивається паралельно, а як взаємодію суб'єктів, які беруть участь у ньому як партнери [6, с. 106].

За загально прийнятим визначенням, модерація – це техніка організації інтерактивного спілкування, що сприяє прийняттю групового рішення. У класичному вигляді модератор є організатором групової комунікації, який забезпечує спілкування, протоколювання процесу обговорення, попередніх та кінцевого результатів групової дискусії. Як правило, організатором групової комунікації в навчальному процесі виступає педагог.

Г.Хаусманн і Х.Штюрнер вважають, що ціллю модерації має виступати організація групової роботи в режимі співпраці при дотриманні рівноправ'я її учасників [8]. Виникає питання: який розподіл ролей в групі може забезпечити рівність та партнерство суб'єктів дискусії, сприяти зняттю будь-яких бар'єрів між ними, створити умови для творчого пошуку і прийняттю нестандартних рішень?

Вочевидь, при звичайному розподілі суб'єктів модерації за схемою «модератор - педагог» і «студенти - учасники дискусії» не можливо в повноті забезпечити психологічно комфортну обстановку для студентів, тому що у студента залишаться питання - чи можу я бути до кінця відвертим, чи не вплине моя позиція на відношення до мене викладача або на підсумкову оцінку знань тощо. Тому пропонується інша модель модерації, яка, на наш погляд, у деякій мірі долає ці психологічні бар'єри.

Новизна полягає у тому, що за рахунок залучення самих студентів до процесу модерації у якості модераторів роль викладача відсувається в «тінь», стає більш пасивною.

У цьому сенсі викладача можна назвати деміургом – майстром, ремісником, творцем дискусії, який пропонує тему дискусії і у подальшому не втручається в її розвиток. Викладач спостерігає розвиток дискусії, може бути її

учасником на рівні із студентами, але перевага у виробленні рішень повністю віддається самим студентам.

Практично це виглядає наступним чином. На підготовчому етапі викладач роз'яснює, що таке модерація, завдання і форми, в яких вона відбувається, роль і функції модератора, правила модерації тощо. Пропонується обрати модератора. Для створення комфортного психологічного клімату важливо, щоб модератор користувався повагою більшості студентів, тому вони самі визначаються з формою обрання – підтримка самовисувачів, обговорення кандидатур, відкрите або таємне голосування тощо.

Викладач окреслює проблемне поле та пропонує групі на вибір декілька тем, наприклад, з кримінології – «Злочинність неповнолітніх та їх запобігання», «Злочини, пов'язані з наркоманією», «Кібербулінг та кібертероризм». На цій стадії викладач має створити такі умови, за яких обрана тема буде прийнята усією групою. Для цього можна написати ці теми на окремих аркушах і запропонувати модератору витягнути один із аркушів. Модератор оголошує обрану тему. У такій спосіб можна уникнути спорів щодо теми дискусії.

Після визначення теми викладач надає модератору примірну програму. З цього моменту модератору передаються для вирішення усі питання, пов'язані з організацією дискусії – підготовка аудиторії, розподіл студентів по малим групам, контроль за ходом підготовки груп до модерації (збір доповідей, інформацій, презентацій, інших матеріалів від груп, роздатковий матеріал).

На початку дискусії модератор оголошує тему і програму, після чого по кожному з питань заслуховуються доробки малих груп. Після розгляду кожного блоку питань проводиться дискусія. Модератор слідкує за ходом дискусії, дотриманням регламенту, поведінкою учасників модерації.

Вирішення групових задач завершується рефлексивною фазою та підведенням підсумків. Саме на цьому етапі закріплюються результати модерації в свідомості її учасників та надається оцінка роботи в цілому. Роль викладач активізується.

Практика показує, що не варто боятися того, що модератор-студент не є професійним модератором, тому що запорукою його успіху є довіра з боку інших студентів та рівність статусу, що природно викликає бажання допомогти товаришеві. Об'єднана навколо модератора-студента навчальна група діє за законами саморегулювання.

На нашу думку, така форма проведення модерації посилює її ефективність завдяки тому, що набуває рис м'якого супроводження з боку викладача у формуванні колективної свідомості та самосвідомості студентів, сприяє розвитку творчого мислення і наближає студента до сучасних форм ділового спілкування. Відмовившись від конфронтації в галузі освіти, ми виховуємо нові покоління, які визначають для цивілізації нові напрямки розвитку, творчості, свободи [1, с.17].

Правова культура людини безпосередньо пов'язана із розвитком її внутрішньої свободи. Долати бар'єри людині допомагає дивергентне мислення, яке, визнаючи багатоваріантність правильних рішень, формує повагу до іншої думки. Модерація відкриває нові можливості для наповнення навчання аксіологічними сенсами, що відповідають сучасному розвитку людства.

Список використаної літератури

1. Андрущенко В.П. Педагогіка майбутнього – педагогіка компромісу //Марченко Н.В., Макаренко О.Л., Прохор І.П., Тітаренко Н.Ю., Трифонова О.М. Вища освіта України № 3 (додаток 2) – 2014 р. – Тематичний випуск «Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології» - Т.1. – 380 с.
2. Бондар В.І. Критичне мислення в контексті внутрішньої й зовнішньої свободи людини//Марченко Н.В., Макаренко О.Л., Прохор І.П., Тітаренко Н.Ю., Трифонова О.М. Вища освіта України № 3 (додаток 2) – 2014 р. – Тематичний випуск «Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології» - Т.1. – 380 с.
3. Евсеенко Г. Н. Модерация как инновационная педагогическая технология: методическая разработка учебного занятия по повышению квалификации преподавателей. — Ростов-на-Дону.: ГОУ СПО «РКСИ», 2008. —16 с.
4. Кремень В.Г. Освіта і наука в Україні – інноваційні аспекти. Стратегія. Реалізація. Результати: монограф. / В.Г.Кремень.–К.: Грамота, 2005.– 448 с.
5. Кремень В.Г. Освітній процес у вимірах синергетичного аналізу// Марченко Н.В., Макаренко О.Л., Прохор І.П., Тітаренко Н.Ю., Трифонова О.М. Вища освіта України № 3 (додаток 2) – 2014 р. – Тематичний випуск «Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології» - Т.1. – 380 с.
6. Левченко Т.І. Мотивація суб'єкта в різних видах діяльності: монографія./ Т.І.Левченко – Вінниця: Нова книга, 2011. – 448 с.
7. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII //Відомості Верховної Ради України.-2014-№ 37-38.- Ст.2004.
8. Hausmann G., Stunner H. Zielwirksame Moderation.-Renningen-Malmsheim, 1994.

Тетяна Бондаренко

ОСОБИСТІСНО-ОРІЄНТОВАНА ТЕХНОЛОГІЯ ЯК ПРІОРИТЕТНА МОДЕЛЬ НАВЧАННЯ І ВИХОВАННЯ УЧНІВ НА УРОКАХ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

У сучасних умовах розвитку суспільства й освіти, коли всі зусилля спрямовані на досягнення всебічного гармонійного розвитку особистості, неможливо уникнути індивідуального підходу до організації педагогічного процесу [1, с. 29]. Це означає, що першочерговим завданням учителя стає не просто учіння школяра конкретним знанням з предмету, а формування в нього повноцінних знань практичного характеру про світ, що його оточує, та його самого як частини цього світу. На допомогу в цьому приходять сучасні, сформовані відповідно до вимог і потреб освітньої галузі виховні педагогічні технології, котрі дозволяють краще враховувати інтереси учнів, заохочувати їх самостійність, поступово формувати паритетні стосунки замість адміністративно-командних та здійснювати перехід педагогів до рівноправного партнерства з усіма учасниками педагогічного процесу.

Вагому роль у формуванні всебічно розвиненої особистості ХХІ століття відіграють уроки гуманітарного циклу, що не мають бути заангажовані програмою, вузькою спеціалізацією та авторитарними поглядами вчителя. Це